

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**KPR lyssnar
på oss!**

Ett nätverk för dig som är intresserad av samhällsfrågor ur ett äldreperspektiv

I olika sammanhang talas alltmer om att vård och omsorg ska vara personcentrerad. Detta innebär att omsorgen ska utgå från den enskilda individens behov.

I vissa kommuner erbjuds en slags ”meny” av tjänster. Vill man ha andra insatser får man betala extra för detta. Forskning visar att många äldre har svårt att förstå vad som erbjuds och därmed också svårigheter att välja.

I den politiska debatten talas om ett utökat RUT-avdrag.

Valfrihet

Äldre som ska välja hemtjänst upplever att de inte får tillräcklig information om vilka valmöjligheter som finns. Det visar en forskningsrapport från Göteborgs universitet. I studien har man undersökt i tre kommuner, både med och utan valfrihetssystem.

– Det finns ett stort utbud av utförare och tjänster. Men många av de äldre som deltog i vår studie visste inte om vilka valmöjligheter som fanns och vilka skillnaderna var emellan dem, säger Anna Dunér, professor i socialt arbete.

En annan slutsats är att de som ska välja hemtjänst fokuserar mer på vilken slags hjälp de behöver, och hur de vill ha den utförd, snarare än vem som ska utföra den. Att låta en familjemedlem besluta om valet av utförare blev för många en vanlig lösning.

– Många tyckte att det var för komplicerat. En del äldre är också kognitivt nedsatta eller för sjuka för att själva kunna välja, säger Anna Dunér.

Få äldre utnyttjade möjligheten att ändra sitt ursprungliga val av utförare eftersom det upplevdes som krångligt. De tvivlade dessutom på att det skulle leda till bättre hjälp.

Personal som deltog i studien menade att intentionen är att lyssna på brukarna och vara flexibel men att kommunala riktlinjer för hemtjänsten och organisatoriska faktorer ibland sätter käppar i hjulet. Till exempel kunde de bara erbjuda städhjälp var tredje vecka, istället för varje vecka som en del brukare önskade.

De äldre som deltog i studien tyckte att bristen på kontinuitet vad gäller personal gjorde det svårt att utveckla en fungerande och tillitsfull relation.

– Det begränsade de äldres möjlighet till kontroll över sina liv och detta gällde oavsett om de bodde i en kommun som tillämpade valfrihetssystemet eller inte, säger Anna Dunér.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har uppmärksammat rapporten från Göteborgs universitet.

PERSONCENTRERAD VÅRD

Svensk sjuksköterskeförening definierar personcentrerad vård på följande sätt:

Personcentrerad vård kan beskrivas som en vård som strävar efter att synliggöra hela personen och prioriterar tillgodoseende av andliga, existentiella, sociala och psykiska behov i lika hög utsträckning som fysiska behov.

Personcentrerad vård innebär att respektera och bekräfta personens upplevelse och tolkning av ohälsa och sjukdom, samt att arbeta utifrån denna tolkning för att främja hälsa med utgångspunkt i vad hälsa betyder för just denna enskilda person.